

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Zadeva: **Zapisnik 12. seje Sveta za kmetijstvo in podeželje Republike Slovenije**

Datum sestanka:	11. 01. 2017	Trajanje sestanka:	Od 12.00 do 14.15
-----------------	--------------	--------------------	-------------------

Kraj: MKGP, Dunajska 22, 1000 Ljubljana

Prisotni člani oz. namestniki: Prof. dr. Emil Erjavec, Branko Ravnik, Peter Vrisk, Anton Medved, dr. Branko Kramberger, Rok Damijan, Franc Režonja, mag. Anita Jakuš, Tone Hrovat, Aleš Kirbiš, dr. Andrej Simončič, Franc Režonja dr. Tatjana Zagorc, Irena Ule, Tina Buh

Odsotni člani: Marjan Vindiš in Boštjan Noč

Predstavniki

MKGP in ostali: mag. Dejan Židan, mag. Tanja Strniša, Tadeja Kvas -Majer, dr. Jože Podgoršek, Janja Kokolj Prošek, Martin Gosenca, Rok Židanik, Marjeta Bizjak (vsi MKGP)

Dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika 11. seje Sveta za kmetijstvo in podeželja RS
2. Aktualna tekoča vprašanja slovenskega kmetijstva in aktualne aktivnosti ministrstva (minister, mag. Dejan Židan s sodelavci)
3. Vprašanja in pobude članov Sveta
4. Boljše delovanje verige preskrbe s hrano
 - uvodničarji: predstavnik MKGP in dr. Jože Podgoršek, varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano
 - predstavitev stališč KGZS in GZS- ZKŽP
5. Razno

Ad. 1

Sklep 1: Svet za kmetijstvo in podeželje RS je soglasno potrdil zapisnik 11. Seje Sveta za kmetijstvo in podeželje RS.

Ad. 2

Minister mag. Dejan Židan je člane Sveta seznanil z naslednjimi aktivnostmi:

- o opravljenih nalogah ministrstva v letu 2016 in nalogah v letu 2017;
- v letu 2016 je bilo realiziranih 18 razpisov za 180 mio evrov;
- AKTRP je začela izdajati odločbe za naložbe, 1000 jih je že bilo izdanih;

- časovnica za letošnje razpise bo objavljena do konca januarja 2017;
- neposredna plačila bodo plačana v prvih treh mesecih letošnjega leta;
- na vladi bo sprejeta Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja kmetijskih zemljišč, temu bo sledil potem razpis v mesecu marcu, podpora bo znašala 3 tisoč evrov na hektar, na teh površinah se bo potem morala izvajati proizvodnja 10 let, sredstva so zagotovljena iz sredstev iz spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč;
- obisk Ruske federacije z namenom, da se okrepi gospodarsko sodelovanje;
- zeleni teden v Berlinu;
- pričakujejo potrditev svetovnega dneva čebel.

Mag. Tanja Strniša, državna sekretarka je izpostavila naslednje:

- študija o Zakonu o kmetijskih zemljiščih bo javno predstavljena;
- predlog Zakon o kmetijskih zemljiščih je bil umaknjen;
- pripravlja se sprememba ureditve javnih služb v predlogu Zkme.

Ad. 3

Pod to točko so člani Sveta izpostavili določene odprte zadeve in tudi določena vprašanja vezana na prejšnjo točko, v razpravi Kirbiš, Medved, Ravnik, dr. Simončič) je bilo izpostavljeno zlasti:

- na razpisu 4. 1 naj bi bilo veliko vlog zavrnjenih zaradi napake na ovojnicah;
- odgovornost strokovnih delavcev pri pripravi poslovnih načrtov in vlog na javne razpise;
- za aprilске vloge še vedno ni odgovorov, vloge bi naj reševali hitreje;
- ukrep 4.1. zavrnili, kaj je z ukrepom sodelovanja;
- ali bodo razpisi za CRP-e v letošnjem letu.

Ad. 4

Ta točka je bila vezana na delovanje v verigi preskrbe s hrano in potrebnimi aktivnostmi za boljše delovanje verige preskrbe s hrano tako na nivoju EU kot na nacionalnem nivoju.

Ministrstvo se z odpravo nepoštenih poslovnih praks v verigi preskrbe s hrano intenzivno ukvarja od leta 2011, ko je bil podpisan Kodeks dobrih poslovnih praks med deležniki v agroživilski verigi. Sprememba Zakona o kmetijstvu v letu 2014 je določila imenovanje varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano, ki je začel z delom v začetku marca 2015. Vsi sprejeti ukrepi so prispevali k delni ureditvi razmer v verigi preskrbe s hrano, vendar je potrebno z delom za uspešno odpravo problematike nepoštenih praks v verigi preskrbe s hrano nadaljevati tako, da se bodo pripravili zakonodajni predlogi, ki bodo urejala nepoštene prakse v verigi preskrbe s hrano.

V nadaljevanju je varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano dr. Jože Podgoršek predstavil svoje aktivnosti v času delovanja (poročilo je v Prilogi zapisnika). Predstavil je tako primere dobrih praks v odnosih v verigi, kot tudi primere nepoštenih praks in predloge za njihove rešitve, težave z neto nabavnimi cenami, obveznimi pogodbeni in super rabatu. Izpostavil je problematiko akcij, plačilnih rokov, plačilne discipline, ki je problematična. Največ nepoštenih praks je pri prehodu dobavitelj, trgovec, le te se prijavi pri Javni agenciji za varstvo konkurence.

V nadaljevanju je dr. Tatjana Zagorc predstavila stališče ZKŽP glede delovanja preskrbe s hrano, in med drugim izpostavila potrebo po večjem pregledu nad cenami,

potreba po zavezujočih in pisnih pogodbah. Upravljanje teh praks bi se naj prineslo na inšpekcijski nivo. Akcijske cene so velik problem, proizvajalci so nemočni, celotna agroživilska veriga bi morala narediti en premik.

Branko Ravnik, direktor KGZS se je osredotočil na naslednja vprašanja in sicer, kaj bi lahko ta trenutek posamezni člani naredili, glavni mehanizmi, da bi okrepili primarnega proizvajalca, kako opredeliti vlogo živilsko pridelovalne industrije, proizvodne verige: žitna in zelenjavna so nestabilne, varuh odnosov v verigi je pozitiven, vendar nima nobenih mehanizmov in sankcij, ki bi mu omogočala ukrepanje. Podpirajo rešitve v EU zakonodaji, določiti zavezujoče pogodbe in sankcije, intenzivnejše delo nadzornih organov, potrebna podpora zadrugam za močnejšo vlogo v agroživilski verigi. V postopkih javnih naročil opažajo nepoštene prakse, potrebna je pomoč sektorjem v težavah

V razpravi (Hrovat, Režonja, mag. Strniša, dr. Podgoršek, mag. Strniša, mag. Židan Kokolj Prošek, dr. Erjavce, dr. Zagorc, mag. Jakuš) bilo izpostavljeno zlasti:

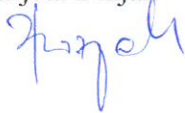
- potrebno je preprečiti kartelno dogovarjanje in preprečevanje dumpinških cen;
- "dumping" je treba opredeliti kot nezakonit in ga je potrebno sankcionirati;
- vsak ZJN je bolj zbirokratiziran;
- člani sveta so bili enotni, da je potrebno ločiti, kateri predlogi so primerni za zakonodajni predlog na nivoju EU in katere je potrebno reševati na nacionalnem nivoju;
- eden od predlogov je bil, da se odpre Kodeks dobrih poslovnih praks v agroživilski verigi;
- prevelika razdrobljenost pridelovalcev, vse gre preveč v smer nižjih odkupnih cen, cena semenske pšenice je padla za 20%;
- država je veliko sredstev vložila v to, da se je povečal pridelek za 500 kg in da je za 2% boljša kakovost;
- problem so akcije, ker se prodaja celo pod nabavno ceno, potrebno bi bilo začeti spremljati maloprodajne cene slovenskih izdelkov;
- kodeks bi bilo potrebno redefinirati in ga nadgraditi z varuhom in nato uzakoniti v Zkme;
- enotno spremljanje cen po celi verigi, in to vzpostaviti po celotni EU;
- pravne prakse po EU so različne, treba je pridobiti pravne gospodarske prakse;
- potrebni so instrumenti varuha za ukrepanja in sankcioniranje;
- pri tem je treba zaradi posebnosti agroživilske verige in razlik v pogajalski moči posameznih deležnikov zagotoviti določene odstopne od konkurenčnega prava EU;
- Slovenija si močno zavzema za pripravo zakonodajnih predlogov na nivoju EU, ki bodo opredelili nepoštene prakse in vzpostavili pogoje za njihovo sankcioniranje;
- Slovenija bo zato skupaj s Češko pripravila konkretne predloge in iskala predloge in iskala podporo zanje pri drugih državah članicah v okviru evropskih inštitucijah.

Sklep 2: Člani Sveta so bili soglasni, da se zaradi aktualnosti problematike predstavniki ministrstva čim prej sestanejo s predstavniki nevladnih organizacij za oblikovanje skupnega stališča za pripravo zakonodajnega predloga na nivoju EU.

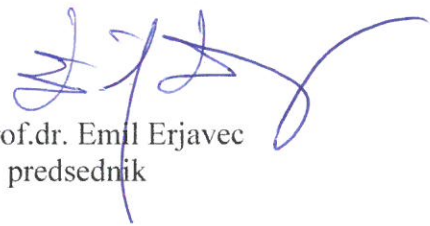
Ad. 5:

Pod točko razno je Rok Damijan predstavil srečanje mladih, ki bo 15. 2. 2017, kjer bo obravnavan Akcijski načrt dela z mladimi kmeti 2016 – 2020.

Zapisala:
Marjeta Bizjak

prof.dr. Emil Erjavec
predsednik

Priloga

dr. Jože Podgoršek
Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano
Dunajska 22
1000 Ljubljana

Svet za kmetijstvo in podeželje RS
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Dunajska 22
1000 Ljubljana

Ljubljana, 6.1.2017

Zadeva: Poročilo varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano o pozitivnih praksah in ugotovljenih sumih nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj med deležniki v verigi preskrbe s hrano

Spoštovani člani Sveta za kmetijstvo in podeželje RS,

V nadaljevanju vam želim predstaviti ugotovitve o odnosih v verigi preskrbe s hrano, do katerih sem prišel s sistematičnim zbiranjem informacij o pozitivnih praksah in sumih nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj. Ob tem moram poudariti svoje navdušenje, da se tudi Svet za kmetijstvo in podeželje RS ukvarja s tako pomembno temo, ki nedvomno vpliva in bo tudi v bodoče vplivala na razvoj kmetijstva in posledično podeželja, na samooskrbo in prehransko varnost in navsezadnje na obstoj naših kmetij, zadrug, kmetijskih in živilskih podjetij in tudi trgovskih verig.

Veselim se srečanja z vami in vašega ukrepanja na tem pomembnem segmentu trženja prehranskih izdelkov, saj le s skupnimi naporji in sistematičnim preprečevanjem nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj in opozarjanjem nanje lahko spreminjamo ustaljene pogodbene prakse v verigi preskrbe s hrano.

dr. Jože Podgoršek
Varuh odnosov v verigi preskrbe s
hrano

PRAVNA PODLAGA ZA IMENOVANJE VARUHA

Pravna podlaga za imenovanje varuha je v Zakonu o kmetijstvu (61.e člen). Varuh izvaja funkcijo nepoklicno, pri delu pa ravna častno in pošteno. Podrobnejši pogoje o delovanju in financiranju varuha so navedeni v Uredbi o delovanju in financiranju varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano¹. Varuh je na predlog ministra, pristojnega za kmetijstvo in ministra, pristojnega za trgovino imenovan za obdobje petih let, imenuje ga Vlada Republike Slovenije.

Zakon o kmetijstvu določa obvezne pogoje za imenovanje² varuha in sicer:

- predlagani kandidat za varuha ne sme biti član v organu upravljanja ali nadzora gospodarske družbe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane ter ne sme imeti funkcije v državnem organu, organu politične stranke ali organu sindikata. Za varuha je lahko imenovan kandidat:
 - o ki je državljan Republike Slovenije;
 - o ki obvlada uradni jezik;
 - o ki ni pravnomočno obsojen;
 - o ki ima najmanj deset let delovnih izkušenj na področju pridelave, predelave, distribucije ali prodaje živil.

UGOTOVLJENE POZITIVNE PRAKSE IN SUMI NEPOŠTENIH PRAKS IN NEDOVOLJENIH RAVNANJ

Pozitivne prakse

Velika spodbuda za nadaljnje delo na področju urejanja odnosov v verigi preskrbe s hrano so pozitivne prakse, ki jih lahko najdemo pri medsebojnih odnosih med posameznimi deležniki.

V tem letu smo bili priča primeru, kako **iz poskusa nepoštene prakse lahko razvijemo primer dobre prakse o uvajanju spremenjenih kupnih navad kupcev**. Še vedno ne moremo mimo dejstva, da so trgovske verige v Sloveniji najmočnejši pogajalci v celotni verigi preskrbe s hrano. In zato lahko nekatere svoje nove zahteve enostavno vsiljujejo

¹ Uradni list RS, št. 50/14

² Kakor tudi za razrešitev.

Vlada lahko na predlog ministra, pristojnega za kmetijstvo in v soglasju z ministrom, pristojnim za trgovino, predčasno razreši varuha, če:

- to sam zahteva;
- trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje svojega dela;
- ravna v nasprotju z določbami tega zakona;
- zaradi ugotovljenih napak pri delu ni vreden zaupanja;
- nastopi funkcijo v državnem organu, organu politične stranke, organu sindikata ali postane član v organu upravljanja ali nadzora gospodarske družbe, ki se ukvarja s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo hrane.

dobaviteljem brez pogajanj. In to je konec junija leta 2016 poskusila storiti tudi trgovska veriga Mercator d.d.. Praktično v roku enega tedna so sredi intenzivne pridelovalne sezone želeli uvajati nov princip odkupa solate, in sicer odkup na kos in ne več na težo. Pri tem so pogojevali težo posamezne solate med 350 in 450 g. Slovenski pridelovalci solate, dobavitelji temu trgovskemu podjetju, niso bili tehnološko pripravljeni na nove zahteve pri odkupu in bi takšen ukrep verjetno vsaj za nekaj časa povsem prekinil dobavo solate nekaterih slovenskih dobaviteljev. Po urgenci različnih inštitucij in osebnem močnem angažiranju (nekajkrat v parih dneh sva imela intenzivne razgovore s predsednikom uprave) smo iz tega poskusa nepoštenega odnosa do dobaviteljev razvili model pozitivne prakse, kako se uvajajo nove zahteve kupca. V trgovski verigi Mercator d.d. so se najprej odločili za časovno odložitev te zahteve, ta zahteva je pričela veljati s 1.1.2017. Na mojo pobudo so se v trgovski verigi Mercator d.d. odločili za t.i. tehnični dan za vse njihove dobavitelje, ki so ga organizirali s podjetjem Zeleni hit d.o.o. (slednji je že zadnjih 20 let razvijalec tehnologij pridelave zelenjave v slovenskem prostoru). Na tehničnem dnevu, ki je bil 6.10.2016, so njihovim dobaviteljem kakor tudi ostalim pridelovalcem solate in kmetijski svetovalni službi predstavili tehnološke rešitve, s katerimi bodo pridelovalci solate lahko pridelali solato, ki bo ustrezala njihovim zahtevam. In to je verjetno res prvi pravi primer dobre prakse v odnosih v verigi preskrbe s hrano, ko so se kupci (v tem primeru trgovska veriga) odločili investirati v usposabljanje dobaviteljev za lažji prehod na nove tehnološke zahteve.

Drug primer odličnega sodelovanja z dobavitelji so pričeli uvajati v trgovskem sistemu Hofer d.o.o.. Dejstvo, da v verigi preskrbe s hrano pogosto sumimo nekatere deležnike, da zavajajo s poreklom prehranskih izdelkov, je nagovorilo odgovorne v omenjeni trgovski verigi, da so **pričeli z uvajanjem lastnega sistema spremljanja porekla prehranskih izdelkov slovenskih dobaviteljev**. Z intenzivnim sodelovanjem z dobavitelji sadja in zelenjave so pričeli razvijati sistem spremljanja porekla prehranskih izdelkov preko analize izotopov vode. S pomočjo laboratorija Imprint Analytics GmbH so oblikovali nov standard za slovensko sadje in zelenjavo, ki bo izboljšal sledljivost in odločilno prispeval k zagotavljanju slovenskega porekla. Stroške analiz bodo prevzeli v trgovski verigi Hofer d.o.o., dobavitelji pa jih bodo morali poravnati le v primeru neujemanja kontrolnih vzorcev z referenčnimi, pri čemer ne bi mogli dokazati slovenskega porekla sadja ali zelenjave. S tem bodo v tej trgovski verigi nedvomno zmanjšali nelojalno konkurenco tistih dobaviteljev, ki se poslužujejo zavajanja porekla in ki konkurirajo poštnim slovenskim dobaviteljem pri dobavi sadja in zelenjave slovenskega porekla.

Poleg teh izrazitih sprememb v načinu delovanja nekaterih trgovskih verig pa sem pri svojem delu v letu 2016 zasledil še sledeča pozitivna dogajanja v verigi preskrbe s hrano:

1. Intenzivna **promocija slovenskih izdelkov v nekaterih trgovskih verigah**³:
 - Mercator d.d.: 100 % slovensko, Iz Slovenije, Slovenija, Radi imamo domače,
 - Spar Slovenijad.o.o.: Slovenija, moja dežela,
 - Engrotuš d.o.o.: Spoštujmo, kar je naše, slovensko, Najboljše iz Slovenije,
 - Hofer d.o.o.: Kakovost iz Slovenije,
 - Lidl d.o.o.: Dobrote iz Slovenije, Slovenski izdelek,
 - E.Leclerc d.o.o.: Rejeno v Sloveniji;
2. Odlično **sektorsko sodelovanje med pridelovalci** kmetijskih pridelkov in izdelkov:
 - Eurosad in Mirostan na področju sadjarstva,
 - inovativni pristopi pri promociji mleka in mlečnih izdelkov v Mlekarni Planika in Mlekarni Celeia;
3. Intenzivno **interno usposabljanje o načelih kodeksa dobrih poslovnih odnosov** v trgovski verigi Hofer d.o.o.;
4. Vztrajanje pri **prodaji rdečega mesa izključno slovenskega porekla v redni in akcijski ponudbi** vse od oktobra 2015 do konca leta 2016 v trgovski verigi Spar Slovenija d.o.o.;
5. Postopno **prehajanje na NETO NETO nabavno ceno** in s tem uvajanje kodeksa dobrih poslovnih praks iz leta 2011 v sektorju pekarstva, pijač in tudi v drugih sektorjih v trgovski verigi Spar Slovenija d.o.o. Po zagotovilih vodstva so v tej trgovski verigi prešli na NETO NETO nabavno ceno že z okoli 60 % slovenskimi dobavitelji;
6. **Uvajanje novih lokalnih ponudnikov in produktov** ter uvajanje teh produktov na lokalnih tržnih mestih v trgovskem sistemu Mercator d.d.. S projektom »Radi imamo domače« so v svoj trgovski sistem vključili preko 800 novih domačih izdelkov od manjših dobaviteljev, med katerimi večina nima zadostnih količin za pokrivanje vseh trgovskih centrov po Sloveniji, zato so ponudbo povečali predvsem na lokalnih območjih in s tem sledijo težnji po kratkih tržnih poteh;
7. **Vztrajanje na NETO NETO nabavni ceni pri sektorju sadje in zelenjava** v poslovnem sistemu Mercator d.d.;
8. Močno **tržno povezovanje slovenskega združnega sistema in trgovskega sistema Mercator d.d.**, kar sta oba partnerja potrdila s slavnostnim podpisom sporazuma o sodelovanju na združnem posvetu v Portorožu;
9. **Vztrajanje na NETO NETO nabavni ceni pri sektorju sadje in zelenjava ter postopno prehajanje na NETO NETO nabavno ceno** tudi pri drugih sektorjih v trgovski verigi Engrotuš d.o.o.
10. **Intenzivno promoviranje prehranskih izdelkov slovenskih dobaviteljev** v tradicionalnih trgovskih verigah Mercator d.d., Spar Slovenija d.o.o. in Engrotuš d.o.o.

³ Solviks d.o.o., Projektna naloga: Promocijske aktivnosti v posameznih trgovskih verigah v Sloveniji, Maribor, 25.11.2016, naročnik: varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano

Prav tako želim izpostaviti pozitivno prakso, ki jo s promocijo prehranskih izdelkov slovenskih dobaviteljev izvajajo tradicionalne trgovske verige (Mercator d.d. in Engrotuš d.o.o.) v Sloveniji. Posamezne trgovske verige dajejo različne poudarke slovenskim in tujim prehranskim izdelkom. Iz analize promocijskih aktivnosti⁴ sledi, da so v analiziranem obdobju od 31 do 47 tedna leta 2016 dale največji poudarek pri promociji prehranskih izdelkov slovenskih dobaviteljev trgovski verigi Engrotuš d.o.o. (51,75 % v tedenskih letakih promoviranih prehranskih izdelkov je bilo od slovenskih dobaviteljev) in Mercator d.d. (51,13 % prehranskih izdelkov slovenskih dobaviteljev).

Sumi nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj

Nepoštene prakse

Za lažje razumevanje terminov »nepoštene prakse« in »nedovoljena ravnanja« bom le ta najprej obrazložil. Na splošno lahko nepoštene prakse opredelimo kot take, ki močno odstopajo od dobrega poslovnega ravnanja, so v nasprotju z dobro vero in poštenim ravnanjem ter jih en partner v verigi preskrbe s hrano enostransko vsili drugemu. Pojavljajo se tam, kjer odnosi med partnerji v verigi preskrbe s hrano niso gospodarsko uravnovešeni, tako da v poslovnih odnosih prihaja do razlik v pogajalski moči in s tem do resnih motenj v tržnem ravnovesju.

Evropska komisija⁵ je že pred leti objavila nekatere najpogostejše nepoštene prakse, ki se pojavljajo v verigi preskrbe s hrano. V Zeleni knjigi o nepoštenih trgovinskih praksah je izpostavila predvsem sledeče nepoštene prakse:

- nejasni pogodbeni pogoji,
- pomanjkanje pisnih pogodb,
- retroaktivne spremembe pogodbe,
- nepošten prenos poslovnega tveganja,
- nepoštena uporaba informacij,
- nepoštena prekinitve poslovnega odnosa,
- omejitve teritorialne oskrbe.

Nedovoljena ravnanja

V skladu z 61.f. členom Zakona o kmetijstvu so nedovoljena ravnanja tista ravnanja, s katerimi ena stranka s svojo znatno tržno močjo, ki je razvidna iz obsega ali vrednosti prodaje, v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji izkorišča drugo pogodbeno stranko. Zakon primeroma našteva nekatere ravnanja kot nedovoljena in sicer :

- nespoštovanje predpisanih plačilnih rokov;

⁴ Solviks d.o.o., Projektna naloga: Promocijske aktivnosti v posameznih trgovskih verigah v Sloveniji, Maribor, 25.11.2016, naročnik: varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano

⁵ VIR: Evropska komisija. Zelena knjiga o nepoštenih trgovinskih praksah v oskrbni verigi z živili in neživili med podjetji v Evropi, Bruselj,

- vsiljevanje pogojev, zlasti dodatnih plačil ali popustov, promocij ali drugih storitev, nepoštenih dobavnih pogojev, protidobav po nekonkurenčnih pogojih, dodatnih plačil zaradi doseganja ali nedoseganja določenih ravni prodaj, brezpogojnega vračanja neprodanega blaga, bremenitev drugih pogodbenih strank s stroški inventurnega manjka ali kraj.

To pa pomeni, da lahko v praksi pride tudi do drugih ravnanj, ki jih je mogoče opredeliti kot nedovoljena, vendar je od okoliščin posameznega primera odvisno, ali jih bo mogoče uvrstiti pod pravno normo prvega odstavka 61.f člena Zakona o kmetijstvu. To dejstvo je odvisno od okoliščin posameznega primera.

Vzroki za razvoj nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj

Vzrokov za razvoj nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano je več. Najpomembnejši je ekonomska in poslovna odvisnost enega partnerja od drugega. Nezmožnost zamenjave poslovnega partnerja ali prekinitve obstoječega odnosa je ključni dejavnik pri razvoju nepoštenih praks. Poleg tega se šibkejša stranka pogosto boji, da bi se poslovni odnos lahko končal, če bi se pritožila. Zaradi tega „dejavnika strahu“ so takšne pritožbe precej manj verjetne in zato pogosto nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj niti ne zaznamo.

Zagotovo je vzrok za vsiljevanje nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj tudi neenaka pogajalska moč zaradi izrazite razdrobljenosti posameznih deležnikov (primarnih pridelovalcev, živilsko predelovalne industrije, zadrug) in pregovornega nezaupanja posameznih deležnikov med sabo. Veliko število zamenljivih partnerjev na strani dobaviteljev bodisi zadrug, živilskim podjetjem ali trgovini poveča priložnost za vsiljevanje dodatnih nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj v pogodbene zaveze.

Posledice nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj

Posledice nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj se izražajo na različne načine. Najpomembnejša posledica je zagotovo izguba dela prihodka tistega partnerja, nad katerim se izvajajo nepoštene prakse in/ali nedovoljena ravnanja. Zaradi tega lahko ugotavljamo, da nekateri deležniki zaradi svoje ekonomske premoči zmanjšujejo razvojni potencial podjetij – dobaviteljev in mu vsiljujejo nerealne nabavne pogoje.

Druga pomembna posledica nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj je tudi omejitev čezmejnega sodelovanja. Ta praksa še dodatno poveča odvisnost dobaviteljev od zgolj enega kupca in s tem izvajalec te nepoštene prakse dodatno poveča pogajalsko moč proti dobavitelju.

Ne glede na vse napore in sistemske rešitve, ki smo jih v Sloveniji uvedli v zadnjih letih za preprečevanje nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj (v nadaljevanju »nepoštene prakse«) v verigi preskrbe s hrano pa danes še vedno beležimo precej inovativnih nepoštenih praks med deležniki. Pri pregledu pojavljanja nepoštenih praks med

posameznimi deležniki velja, da se le-te pojavljajo v celotni verigi, to je od kmeta pridelovalca do zadruga, živilsko predelovalnih podjetij in nenazadnje do trgovine oziroma trgovskih verig. Prav tako je dejstvo, da se nepoštena praksa intenzivirajo na relaciji do trgovine. Slednja ima največjo pogajalsko moč in zato lahko izvaja nekatere nepoštena praksa do dobaviteljev. Pri proučevanju nepoštenih praks velja omeniti, da so praktično vse trgovske verige podvržene k temu, le da različne uveljavljajo drugačne načine in druge oblike nepoštenih praks.

Priglasitev sumov nepoštenih praks Javni agenciji RS za varstvo konkurence

Skladno z 2. odstavkom 61.d člena Zakona o kmetijstvu sem Javni agenciji RS za varstvo konkurence priglasil ugotovljene sume nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano. Na podlagi ugotovitev sem sume nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano priglasil po izvajalcih, vendar sem pri javnem podajanju informacij dolžan upoštevati predpise, ki urejajo varstvo osebnih podatkov in varovanje poslovnih skrivnosti (1. odstavek 61.d člena Zakona o kmetijstvu). Zato v nadaljevanju podajam povzetek priglasitve, kjer sume nedovoljenih ravnanj navajam po izvajalcih brez navedbe izvajalca.

Trgovska veriga 1:

Ta trgovska veriga domnevno izvaja sledeče nedovoljeno ravnanje:

- vsiljevanje dodatnih popustov, in sicer zahtevajo do 20 % rabat na fakturi za dobavljeno blago,
- zahteva po dodatnih pogodbenih rabatih izven fakture v skupni višini do 30 %, ki se poračunajo v obliki dobropisov ali dodatnih faktur do dobaviteljev,
- vsiljevanje zahteve po ekskluzivni prodaji artiklov le preko njihove trgovske mreže.

Trgovska veriga 2:

Ta trgovska veriga domnevno izvaja sledeča nedovoljena ravnanja:

- vsiljevanje dodatnih popustov v obliki zaračunavanja superrabata 1 in superrabata 2 v skupni višini do 11,2 %,
- vsiljevanje dodatnih plačil za marketing v višini do 2 % od tekoče realizacije,
- vsiljevanje dodatnega popusta za plačilo faktur pred pogodbenim rokom plačila, npr. za plačilo 25 dan (namesto pogodbenega 45 dnevnega roka plačila) zahtevajo od dobaviteljev dodatni popust v višini do 2,5 % oziroma sprememba tega popusta v splošni pogodbeni rabat in spremenjena dinamika plačil na valuto,
- uveljavljanje logističnega rabata v višini do 8 % od tekoče realizacije
- zahteva po dogovorjeni akcijski ceni artiklov za izdelke v tedenskih akcijah za obdobje od 16 dni pred akcijo (tudi za prehranske izdelke s krajšim rokom trajanja) pa do 7 dni po zaključeni akciji, kar pomeni, da zahtevajo akcijsko ceno za artikel v tedenski akciji za obdobje 1 meseca, kar s samo tedensko akcijo nima nobene povezave.

Trgovska veriga 3:

Ta trgovska veriga domnevno izvaja sledeča nedovoljena ravnanja:

- vsiljevanje individualnih pogodb s posameznimi dobavitelji za plačilo do 5 % od celotne realizacije preteklega leta,
- prenašanje poslovnega tveganja na dobavitelja v primeru akcijskih prodaj, pri katerih se z dobavitelji dogovorijo za količino izdelkov, ki naj bi jih preko akcije v tej trgovski verigi prodali. Pri večji prodaji od načrtovane za neizdobavo artikla od dobavitelja zahtevajo plačilo kazni v višini do 200 % od vrednosti naročenega in neizdobavljenega blaga, pri čemer je naročilo preseglo načrtovano količino prodaje. V primeru slabše prodaje od načrtovane in s tem ostanku neprodanih izdelkov tudi s kratkim rokom uporabe pa trgovska veriga ne priznava nobenih odškodnin za povzročeno škodo zaradi uničevanja prehranskih izdelkov, neprodanih v načrtovanih količinah v akcijski ponudbi.

Trgovska veriga 4:

Ta trgovska veriga domnevno izvaja sledeča nedovoljena ravnanja:

- prenašanje poslovnega tveganja na dobavitelja v primeru akcijskih prodaj, pri katerih se z dobavitelji dogovorijo za količino izdelkov, ki naj bi jih preko akcije v tej trgovski verigi prodali. Pri večji prodaji od načrtovane za neizdobavo artikla od dobavitelja zahtevajo plačilo kazni v višini do 100 % od vrednosti naročenega in neizdobavljenega blaga, pri čemer je naročilo preseglo načrtovano količino prodaje. V primeru slabše prodaje od načrtovane in s tem ostanku neprodanih izdelkov tudi s kratkim rokom uporabe pa trgovska veriga ne priznava nobenih odškodnin za povzročeno škodo zaradi uničevanja prehranskih izdelkov, neprodanih v načrtovanih količinah v akcijski ponudbi,
- nepristajanje na odprodajo zapadlih terjatev odkupovalcem terjatev.

Trgovska veriga 5:

Ta trgovska veriga domnevno izvaja sledeče nedovoljeno ravnanje:

- izsiljevanje malih dobaviteljev k ekskluzivni prodaji izdelkov le preko te trgovske verige.

Izvajalec 6: Javni prehranski obrati

Javni prehranski obrati (vrtci, šole, bolnišnice, domovi za ostarele, zapori) domnevno izvajajo sledeče nedovoljeno ravnanje:

- zamujanje s plačili do 90 dni od valute na računu, ki je praviloma 30 dni. To pomeni, da ta zavod plačuje hitro pokvarljiva živila v roku do 120 dni od prevzema, kar presega zakonski plačilni rok za hitro pokvarljiva živila .

Pri obravnavi nedovoljenih ravnanj moram opozoriti, da so praviloma vsa nedovoljena ravnanja pogodbeno dogovorjena. Vendar se trgovske verige in drugi kupci prehranskih

izdelkov praviloma ne pogajajo z dobavitelji, temveč je pogodba vnaprej pripravljena in se jo dobavitelju ponudi v podpis po principu »vzemi ali pusti«. Noben kupec prehranskih izdelkov ne zahteva podpisa pogodbe z nedovoljenimi ravnanji, temveč jo dobavitelji podpišejo zaradi poslovanja s posameznim kupcem. Pri tem velja opozoriti, da so zgoraj omenjeni izvajalci nedovoljenih ravnanj praviloma stranke z znatno tržno močjo v primerjavi z dobavitelji, kar je razvidno iz obsega ali vrednosti prodaje. In ker so dobavitelji ekonomsko odvisni od prodaje svojih izdelkov preko trgovskih verig ali v javne prehranske obrate, so prisiljeni podpisati ponujeno pogodbo, ki vključuje tudi nedovoljena ravnanja.

V tem letu sem intenzivno spremljal aktivnosti s prijavo sumov nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj, ki sem jo naslovil na Agencijo RS za varstvo konkurence. Po do sedaj znanih informacijah se je pri preverjanju dejanskih praks ugotovilo, da imamo v Sloveniji dva poslovna modela delovanja trgovskih verig, in sicer:

1. Poslovni model neto neto nabavne cene, pri čemer trgovske verige ne zahtevajo dodatnih posebnih popustov ali rabatov od dobaviteljev (niti participacije pri oglaševanju) in ne prenašajo poslovnega tveganja na dobavitelje;
2. Poslovni model rabatov in popustov, pri čemer trgovske verige zahtevajo od dobaviteljev dodatne popuste, ki niso vezani na količino prodaje, rabatne lestvice so nejasne, pogodbene kazni niso v sorazmerju s povezanimi stroški (npr. za zamudo pri dostavi blaga).

Prav tako so me iz Agencije RS za varstvo konkurence obvestili, da so pričeli s pridobivanjem informacij o delovanju verige preskrbe s hrano v sosednjih državah, s čimer bodo verjetno prišli do razlik med odnosi v verigi preskrbo s hrano na slovenskem in tujem trgu.

Sumi nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj, ki jih izvajajo trgovske verige v letu 2016

Kljub vsem naporom različnih inštitucij so v Sloveniji še vedno prisotne nepoštene prakse in nedovoljena ravnanja. V funkciji varuha odnosov v verigi preskrbe s hrano se vedno znova srečujem s sumi le-teh, pojavljajo se nove, nekatere se preoblikujejo, nekatere pa celo uspešno preprečujemo. Kot že omenjeno, je največ sumov nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj v verigi preskrbe s hrano na relaciji dobavitelj – trgovska veriga. Pri tem trgovske verige nedvomno izkoriščajo svoj bistveno močnejši tržni položaj in zaradi bistveno večje pogajalske moči lahko vsiljujejo nekatere prakse, ki niso v duhu dobrega poslovnega sodelovanja.

V trgovskih verigah tako ostajajo sledeči sumi nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj, kot jih navajam v nadaljevanju.

Trgovska veriga 1:

- diktiranje cen svežega mesa v akcijah: nabavniki trgovca postavijo ceno, ki je 10 – 30 % nižja od rednega cenika, ki je vezan na AMA in seveda neodvisen od cen za posamezne kose na B2B trgu. Če dobavitelj te cene ne potrdi, je izključen iz prodaje vsega svežega mesa (goveje ali svinjsko) naslednjih 10 dni (direktna sankcija-izsiljevanje),

- akcije dramatično znižujejo povprečne prodajne cene do te mere, da dobaviteljem, ki v resnici dobavljajo zgolj slovensko meso (brez dokupa cenениh viškov), po plačilu vseh pogodbenih bonitet (13 – 15 %) ostaja manj kot 10 centov/kg za njihov razvoj (praktično prodajajo po lastni ceni izdelka),
- znižane akcijske cene ne veljajo samo za čas uradnega trajanja akcije, ampak morajo veljati pri svežem mesu 6 dni prej, pri mesnih izdelkih pa že 9 dni prej - torej je dobavitelj dolžan znižati cene za 13, oziroma 16 dni, potrošnik pa ima akcijske cene le 5 do 7 dni,
- še vedno se zaračunavajo penali v višini 200 % na vrednost neizdobljenega akcijskega blaga,
- neenakost plačilnih rokov – trgovska veriga po novem plačuje v 25-ih dneh, bonitete iz pogodbe za prodajo taistega blaga pa je potrebno plačati v 13-ih dneh,
- eskalacija bonitet - če od posameznega dobavitelja nehajo naročati, mu ob morebitnem povratku povišajo bonitete za dodatnih 1 – 2 %.

V drugi trgovski verigi se dobavitelji srečujejo s sledečimi nepoštenimi praksami:

- dobavitelji še vedno plačujejo stroške brandiranja mesa, čeprav ni več označeno z logotipi, kar je drugače, kot je bilo obljubljeno v času sklepanja pogodb,
- zahteva za umik blagovnih znamk dobaviteljev s proizvodov, katere dobavitelj trži pod trgovsko blagovno znamko pri konkurenčnih trgovcih,
- izsiljevanje protidobave (celo živine) po višjih cenah, kot bi jih dosegli dobavitelji sami (provizija veleprodaje),
- problematika maržiranja (previsoke marže, različno za različne dobavitelje, vpliv na (previsoko) MPC),
- dobavitelji sadja in zelenjave pogrešajo komunikacijo pri prevzemu blaga s strani prevzemnikov, prav tako opozarjajo na predolgo čakanje na prevzem pripeljanega blaga (zaradi tega se jim močno povečujejo stroški logistike, prav tako se nekateri dobavitelji ne le sadja in zelenjave srečujejo že s problemom iskanja prevoznika dobaviteljevega blaga v skladišča),
- dobavitelji sadja in zelenjave pogosto sumijo, da je blago neupravičeno zavrnjeno (dokaz je le slika), zaradi različnih razlogov pa je komunikacija oziroma neposreden pregled blaga s strani nabavnega referenta neizveden.

V tretji trgovski verigi sem zasledil sledeče sume nepoštenih praks:

- vsiljevanje dodatnih popustov, in sicer zahtevo po do 20 % rabatu na fakturi za dobavljeno blago,
- zahteva po dodatnih pogodbenih rabatih izven fakture v skupni višini do 30 %, ki se poračunajo v obliki dobropisov ali dodatnih faktur do dobaviteljev,
- vsiljevanje zahteve po ekskluzivni prodaji artiklov le preko njihove trgovske mreže.

V četrti trgovski verigi še vedno obstajajo sumi sledečih nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj:

- prenašanje poslovnega tveganja na dobavitelja v primeru akcijskih prodaj, pri katerih se z dobavitelji dogovorijo za količino izdelkov, ki naj bi jih preko akcije v tej trgovski verigi prodali. Pri večji prodaji od načrtovane za neizdobavo artikla od dobavitelja zahtevajo plačilo kazni v višini do 100 % od vrednosti naročenega in neizdobavljenega blaga, pri čemer je naročilo preseglo načrtovano količino prodaje. V primeru slabše prodaje od načrtovane in s tem ostanku neprodanih izdelkov tudi s kratkim rokom uporabe pa trgovska veriga ne priznava nobenih odškodnin za povzročeno škodo zaradi uničevanja prehranskih izdelkov, neprodanih v načrtovanih količinah v akcijski ponudbi,
- nepristajanje na odprodajo zapadlih terjatev odkupovalcem terjatev.
- omejevanje pravice do zaračunavanja zamudnih obresti za nepravočasno plačane račune,
- zamujanje s plačili (v nekaterih primerih tudi preko 90 dni po valuti),
- vezana trgovina po nekonkurenčnih cenah v primeru franšiz.

V peti trgovski verigi sem zasledil sledeče sume nepoštenih praks:

- izsiljevanje malih dobaviteljev k ekskluzivni prodaji izdelkov le preko te trgovske verige.

Pri **večini trgovskih verig** pa poleg že omenjenih zasledimo še sledeče sume nepoštenih praks:

- 60 dnevni rok za potrditev spremembe cen navzgor na pobudo dobavitelja, v primeru pritiska trgovine za znižanje cen se le-to izvede v roku parih dni,
- ustno podane zahteve trgovine po spremembi cenikov navzdol,
- prenašanje generičnih marketinških aktivnosti na dobavitelje,
- nepošteno visoke pogodbene kazni zaradi zamud pri dobavi, včasih zaradi višje sile (prometa) le za 1 uro,

Pri ugotavljanju nepoštenih praks smo zasledili še **nove sume nepoštenega ravnanja, ki ga izvajajo različne trgovske verige**. Tako sem v nekaterih primerih zasledil prakso, ki je značilna za dostavo blaga v »hladni verigi«, da so prevozniki ob parkiranju na razkladalno rampo odprli hladilno komoro, nato pa predolgo časa čakali na prevzem blaga. In ko se je prevzem vendarle pričel, so ob merjenju temperature ugotovili previsoko temperaturo in blago zavrnilo kljub očitni malomarnosti pri prevzemu blaga – predolgo čakanje s pričetkom raztovarjanja.

Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da nekatere **trgovske verige v Sloveniji že zahtevajo evropske standarde kakovosti**, kot sta Global G.A.P. in IFS, nekatere pa ga nameravajo uvajati za slovenske dobavitelje v prihodnjih mesecih. Osebnost povsem

podpiram kvaliteto hrane, vendar sem prepričan, da enako kvaliteto zagotavljajo tudi drugi, cenejši certifikati (npr. integrirana pridelava), nenazadnje pa imamo v Sloveniji tudi učinkovito Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Uvajanje novega standarda bo problematično predvsem za majhne slovenske kmetije (poudarjam, povprečna slovenska kmetija obsega 6,6 ha kmetijskih zemljišč), za katere bo to prevelik strošek in bodo zato izključene iz do sedaj uveljavljenih prodajnih poti.

Pri vseh trgovskih verigah **dobavitelji pogrešajo strateško komunikacijo** z njimi v času sklepanja novih pogodb. Prav tako so dobavitelji trgovskih verig podvrženi šablonskim pogodbam in matičnim listom, ki jih pogosto zaradi strahu pred izgubo posla podpišejo ne glede na to, da so na njih posebne zahteve po popustih, rabatih, dobropisih in podobno.

Sumi nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj, ki jih izvajajo živilsko predelovalna podjetja

Pri živilsko predelovalnih podjetjih so ugotovljene domneve nepoštenih praks bolj podobne med posameznimi podjetji, prav tako je v Sloveniji okoli 700 podjetij in bi bilo naštevaje po posameznem podjetju brez praktične vrednosti. Zato v nadaljevanju navajam ugotovljene sume nepoštenih praks skupaj. Ta podjetja do dobaviteljev (zadrug ali kmetijskih gospodarstev) domnevno izvajajo sledeče nepoštene prakse:

- zamuda s plačilom kupljenega pridelka,
- enostransko znižanje nabavnih cen surovine (prodajnih cen na kmetijah ali zadrugah),
- potvarjanje porekla blaga prehranskih izdelkov (praviloma iz tujega v slovensko poreklo).

V letošnjem poletju sem prejel tudi sum **kartelnega dogovarjanja med odkupovalci žit** v Sloveniji. Pridelovalci so me na to opozorili po usklajevalnem sestanku žitne verige, ki je bil 6.7.2016 v Murski Soboti. Na tem sestanku so odkupovalci žit primarnim pridelovalcem dejansko le predstavili pogoje odkupa, vključno s cenami, in se niso bili pripravljene usklajevati z njimi o predstavljenih pogojih. Zato takšno ravnanje tudi sam ocenjujem kot primer nepoštenega odnosa in predlagam intenzivnejšo komunikacijo med primarnimi pridelovalci in odkupovalci žit v Sloveniji.

Sumi nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj, ki jih izvajajo zadruge

Nepoštene prakse so pri zadrugah pogosto posledica nepoštenih praks kupcev njihovih prehranskih izdelkov ali težav z likvidnostjo poslovanja posamezne zadruge. Ne glede na to v nadaljevanju podajam domnevne nepoštene prakse zadrug, ki so:

- zamuda s plačilom kupljenega pridelka ali izdelka,
- pogosto previsoko prikazani stroški logistike pri organizaciji odkupa pridelkov ali izdelkov in prodaji naslednjemu členu v verigi preskrbe s hrano,
- vezana trgovina pri odkupu pridelkov od posamezne kmetije z nakupom repromateriala po nekonkurenčnih cenah.

Sumi nepoštenih praks in nedovoljenih ravnanj, ki jih izvajajo javni zavodi

Sume nekaterih nepoštenih praks sem pri svojem delovanju zasledil tudi pri javnih prehranskih obratih (vrtci, šole, bolnišnice, domovi za ostarele, zapori idr.). Slednji do dobaviteljev (kmetijska gospodarstva, zadruga, živilsko predelovalna podjetja, trgovske verige) domnevno izvajajo sledeče nepošteno prakse:

- zamuda s plačilom kupljenega pridelka,
- nepošteni pogoji za dobavo blaga (npr. skupina šol na istem območju zahteva od dobavitelja, da je dobava pri vseh šolah ob istem času v istem dnevu, kar predstavlja nesorazmerne logistične stroške za dobavitelja).

USPEŠNO ODPRAVLJENE NEPOŠTENE PRAKSE IN NEDOVOLJENA RAVNANJA

Nekatere sume nedovoljenih ravnanj in nepoštenih praks poskušam odpravljati že sam in to kljub temu, da nimam nobenih posebnih pristojnosti. S svojim delom sem tudi v tem letu uspešno odpravil nekatere poskuse nepoštenih praks. Eno od teh sem že opisal v poglavju o pozitivnih praksah, kjer je trgovska veriga Mercator d.d. investirala v usposabljanje njihovih dobaviteljev zelenjave za doseganje novih standardov pri odkupu sveže zelenjave.

V drugi trgovski verigi sem uspešno odpravil t.i. oobvezno odprto reklamacijo. Dobavitelji slovenskih jagod slovenskim trgovskim verigam so me v tem poletju opozorili na t.i. odprto reklamacijo za jagode, ki jo izvaja ena večjih trgovskih verig v Sloveniji. Pri tem gre za reklamacijo že prejete jagode, ki jo lahko v trgovski verigi izločijo kadarkoli v prodajnem procesu. Trgovska veriga je 2 x mesečno obveščala pridelovalce o številu embalažnih kosov (košaric) jagod, ki so jih zaradi poslabšanja kvalitete zavržli. Praviloma so bili o zavrženem blagu pridelovalci sproti obveščeni, prav tako se je neprimerna kvaliteta dokazovala s sliko. Na podlagi teh dveh informacij (torej informaciji o slabi kvaliteti s sliko, na kateri se vidi številka partije - lot in mesečnih informacij o številu zavrženih košaric jagod) so morali pridelovalci izstaviti dobropis za težo teh jagod. To prakso so dobavitelji ocenjevali kot nepošteno prakso do dobaviteljev. Dobavitelji jagod namreč razen slike niso imeli drugega dokaza za slabšo kvaliteto jagod. Pridelovalci so sumili, da se je včasih z jagodo slabo ravnalo v skladišču ali trgovini in da je bil odpis posledica takšnega ravnanja z njo. Še posebej pa so bili kritični na odpise, ki so sledili posameznim akcijam, ko so pridelovalci sumili, da je šlo pri tem za ostajanje jagod na policah zaradi preslabe prodaje v času akcij. Zato so dobavitelji kritični do t.i. odprte reklamacije, saj dejansko ne morejo prevzeti tveganja za rokovanje z jagodo po prevzemu v skladišče, še manj pa ne želijo prevzemati poslovnega tveganja v času akcij in odpisovati prekomerno naročenih količin jagod. Še bolj potrjuje sum nepošteno prakse dejstvo, da t.i. odprta reklamacija velja le pri 0,5 kg pakiranju, za 0,25 kg pakiranje pa to ne velja, pa čeprav gre za enak artikel. In v

razgovoru z vodilnimi v trgovski verigi, ki je odprto reklamacijo izvajala, smo se dogovorili, da to prakso umikajo in ne bo več obvezna, temveč prostovoljna praksa, o kateri se bo opredelil vsak dobavitelj.

V razgovorih s posameznimi deležniki v verigi preskrbe s hrano sem uspel dogovoriti sledečo dinamiko odpravljanja nepoštenih praks:

1. skrajševanje zamud pri plačilu zapadlih računov pri vseh izvajalcih te nepoštene prakse,
2. sistemsko odpravljanje zahtev po retroaktivni spremembi cen z veljavnostjo pred datumom dogovora (zahteve po dobropisih za pretekle dobave).

Osebno ocenjujem, da je nedvomno vrednost inštituta varuha tudi v tem, da nekdo ves čas spremlja odnose v verigi preskrbe s hrano in opozarja na pojav novih oziroma obstoječih nepoštenih praks. Verjetno je bilo tudi zaradi vzpostavitve varuha v letu 2016 manj novih poskusov uvajanja nepoštenih praks kot v preteklih letih.

LISTA PRISOTNOSTI

Datum: 11. 1. 2017

Sestanek: 12. SEJA SVETA ZA KMETIJSTVO RS

IME IN PRIIMEK	ORGANIZACIJA	PODPIS
EMIL ERJAVEC	UL BF	
DEJAN ŽIDAN	MKG	
TANJA STRNIŠA	MKG	Tanji Križ =
JANJA KOKOLJ PROČAR	MKG	J. Kokolj
Martin Gosenc	MKG	
ROK ŽIDANIK	MKG	Rok Židanik
ANITA JAMNIČ	ZRS	
PETRO VARIK	ZRS	
IZOLDA KRANKOČER	FKBU	
JUDITA SIMONČIČ	KLS	
Rok Damijan	ZSPM	
MEDVED ANTON	S.K.S	
ALEŠ KIRBIŠ	ZSPM	
IRENA ULE	Zrka kmetie Slovenije	
FRANCI REŽONJA	KGZS - ZAVOD ZA KONTROLNJI BT. ŽH	
TONE HROVAT	Opn Novo mesto	
BRANKO RAUČIK	KGZS	

TATJANA ŽAGORC

GS

T. Žagorc

TINA BUH

GS

Tina Buh

TADEJA KRAS MAJER

MKG

Kras Majer

MARJETA BIZJAK

MKG

Marjeta Bizjak

